

Inhoud

Woord vooraf	9
Romaniseringstabel van het Chinees	13
Dynastieën	15
Hoofdstuk 1.	
Inleiding: een traditie van qi	17
Qi, een weerbarstig begrip	17
Het Chinese beeld van wereld en mens in het licht van <i>qi</i>	23
Wereld	23
De theorie van de vijf fasen	23
Yin en yang	24
De Yi Jing (Boek der Veranderingen)	26
Mens	28
Qi in de traditionele geneeskunde	28
Goden, geesten, mens en qi	34
Qi en de regulering van de emoties	36
Emotie en de vertaling van xin	37
De werking van het innerlijk (Nei Ye)	40
Interpretatie van de Nei Ye	42
Conclusies	46
Over de vertaling van qi	47
Qi en het westerse denken	50
Hoofdstuk 2.	
Confucianisme: de kracht van rituelen	53
China voor Confucius	53
Het begin van de Chinese filosofie	56
Confucius	57

Inleiding	57
De Gesprekken	60
Onderwijs	61
Kernbegrippen	62
Rituelen	68
Xun Zi	75
Inleiding	75
Kernideeën	78
De menselijke natuur	82
Beheersen van de qi	89
Rituelen	94
Xun Zi in Boston	96
De cultivering van de emoties	99
Ritueel als de koninklijke weg naar de cultivering van de emoties	102
 Hoofdstuk 3.	
Daoïsme: vasten en vergeten	105
 Inleiding	105
Wijsgerig en religieus daoïsme	105
Het daoïstisch trio	107
Humanisering van de natuur en naturalisering van de mens	110
Dao en zijn bewegingen	114
Omkeer en terugkeer	114
Dao	117
Dao en god bestaan niet als ding	119
Verder met dao	121
Wang Bi en Heshang Gong	124
De terugkeer naar het natuurlijke	126
Het concentreren van de qi	126
Vasten van het hart	131
Cultivering als terugkeer naar het natuurlijke	136
Vasten van de zintuigen	136
Wu wei	143
Willen om niet te willen	145
Meegaan met de omstandigheden	148
De spil van dao	149
Emotiecultivering als omkeer naar het natuurlijke	151

Hoofdstuk 4.	
Chinees boeddhisme: vol ledig zijn	157
Boeddhistische kernbegrippen	157
Het boeddhisme in China	163
Het Chinese boeddhisme	167
Jingtū (Zuivere Land)	169
Nagarjuna, Tiantai en Huayan	174
Chan	187
De cultivering van de emoties in het Chinese boeddhisme	192
Jingtū	192
Tiantai	195
Huayan	197
Chan	199
Conclusie	205
Hoofdstuk 5.	
Kunst: filosoferen met het penseel	209
De drie perfecties en de vier schatten	209
De vier schatten	210
Horizontale en verticale schilderijen	211
Schilderen en kalligrafie	211
Schilderen en poëzie	212
Landschapsschilderkunst als filosoferen met het penseel	213
Landschapsschilderkunst	213
Filosoferen met het penseel	217
Schilderen volgens het Handboek van de Mosterdzaadtuin	222
Het Handboek van de Mosterdzaadtuin	223
Compositie	224
Perspectief	225
Instructies voor de schilder	226
De basisprincipes van de schilderkunst	228
Principe zes	229
Principe vier	229
Qi yun – het eerste principe van de landschapsschilderkunst	231
Qi yun in een gesprek over de methode	232
Schoonheid noch gelijkenis	234

Qi van landschap naar kunstbeschouwer	235
Qi in landschap en schilder	236
Qi in de activiteit van het schilderen	237
Qi in de schildering	239
Qi in de beschouwer van de schildering	242
Emotiecultivering met het penseel	243
 Hoofdstuk 6.	
Ten slotte: De praktijken van het Midden	247
 De Zhong Yong (De Praktijk van het Midden)	247
Het Midden	248
Over het Midden en Harmonie	250
Cultivering en het Midden	255
Cultivering en het Midden in daoïsme, confucianisme en boeddhisme	256
Daoïsme	256
Confucianisme	258
Boeddhisme	263
Ten slotte	268
 Trefwoordenlijst	271
 Literatuur	277